

УДК 355.35

В. О. Темніков, Г. М. Маренко

ВИЗНАЧЕННЯ ПОТРЕБ УГРУПОВАННЯ ВНУТРІШНІХ ВІЙСЬК МВС УКРАЇНИ У ЗАХОДАХ ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА ПІДСТАВІ ОЦІНКИ ТЕХНІЧНОЇ ОБСТАНОВКИ У РАЙОНІ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОПЕРАЦІЇ

Розглянуто варіант визначення обсягу потреб у заходах технічного забезпечення угруповання внутрішніх військ залежно від умов технічної обстановки. Зроблено висновок стосовно достатності існуючої системи технічного забезпечення військ для створення на її основі системи технічного забезпечення дій угруповання внутрішніх військ під час виконання режимно-комендантських заходів у районі спеціальної операції.

Ключові слова: *технічна обстановка, достатність системи, спеціальна операція, обсяг потреб.*

Постановка проблеми. Оперативне застосування угруповання внутрішніх військ (ВВ) вимагає обґрунтування *раціональної* та *достатньої* системи технічного забезпечення (СТхЗ) дій цього угруповання. Для визначення достатності системи технічного забезпечення залежно від умов технічної обстановки постає завдання у визначенні необхідного *обсягу потреб* у заходах технічного забезпечення. Обсяг потреб у відповідних заходах технічного забезпечення (ТхЗ) може бути отриманий на підставі аналізу характеру дій угруповання у районі спеціальної операції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання оцінювання ефективності функціонування системи ТхЗ розглядаються у низці наукових праць, основними з яких є [1–7]. Утім існуючі підходи характеризуються спрямованістю на виявлення залежності ефективності функціонування системи у цілому від підвищення ефективності виконання окремих заходів ТхЗ. На думку авторів, перш ніж оцінювати ефективність функціонування системи ТхЗ (як і будь-якої іншої системи), необхідно з'ясувати її достатність, тобто співвідношення між *можливостями* наявних сил і засобів ТхЗ та *потребами* у відповідних заходах ТхЗ.

Мета статті – визначити потреби угруповання внутрішніх військ у заходах технічного забезпечення під час виконання режимно-комендантських заходів у районі спеціальної операції на підставі оцінки технічної обстановки; зробити висновок про достатність існуючої системи ТхЗ ВВ МВС України для створення на її основі системи ТхЗ дій угруповання.

Виклад основного матеріалу. Відсутність у внутрішніх військах МВС України необхідних

та достатніх статистичних даних, як підґрунтя для *прогнозування обсягу потреб у заходах ТхЗ* в умовах оперативного застосування угруповань ВВ, змушує використовувати з цією метою аналітичне моделювання процесу функціонування системи ТхЗ дій угруповання ВВ.

Під *системою технічного забезпечення дій угруповання ВВ МВС України* будемо розуміти сукупність взаємопов'язаних *сил і засобів ТхЗ* угруповання з їхніми *органами управління* та визначеної *організації виконання заходів ТхЗ* угруповання військ. Головною метою функціонування цієї системи є забезпечення підтримання встановленого рівня бойової готовності угруповання військ за такими показниками, як:

– наявність у строю технічно справних, готових до використання (застосування) озброєння, військової та спеціальної техніки (ОВСТ);

– рівень забезпеченості військ боєприпасами, засобами індивідуального бронезахисту та активної оборони, а також військово-технічним майном.

З метою визначення ступеня достатності цієї системи виникає необхідність визначити потреби угруповання у заходах ТхЗ та можливості наявних сил і засобів ТхЗ стосовно задоволення цих потреб. Для цього скористаємося підходом, запропонованим І. Ф. Роліним [8], сутність якого полягає у визначенні навантаження на систему на підставі прогнозованого обсягу потреб у відповідних заходах забезпечення.

Так, визначальним чинником навантаження на систему ТхЗ дій угруповання є *сумарний обсяг потреб* у заходах ТхЗ. Основними видами потреб, отриманих на підставі прогнозу

технічної обстановки і спрямованих на забезпечення діяльності угруповання, будемо вважати такі: у технічній розвідці; в евакуації пошкодженого (несправного) озброєння, військової та спеціальної техніки; у проведенні технічного обслуговування та ремонту ОВСТ. *Допоміжними* видами потреб угруповання, спрямованими на забезпечення функціонування безпосередньо органів технічного забезпечення, будемо вважати такі: у забезпеченні (укомплектуванні) органів ТхЗ необхідним військово-технічним майном (ВТМ) та спеціальною технікою; у здійсненні захисту, охорони, оборони та маскування сил і засобів ТхЗ; в управлінні технічним забезпеченням.

Чинники, які впливатимуть на кількість та обсяг потреб угруповання, умовно можна поділити на *оперативно-тактичні* (спрогнозовані на підставі аналізу оперативної обстановки) та такі, що *характеризуватимуть район спеціальної операції* (отримані на підставі аналізу фізико-географічних, економічних та погодних умов вибраного району). Кількісні та якісні вирази показників зазначених чинників у сукупності становитимуть *характер технічної обстановки*.

За умов оперативного застосування угруповань ВВ під *технічною обстановкою* будемо розуміти сукупність внутрішніх та зовнішніх чинників, що впливатимуть на функціонування системи ТхЗ угруповання під час реагування на надзвичайні ситуації. Коректний вибір множини цих чинників й отримання їхнього якісно-кількісного виразу (на підставі оперативного-тактичного аналізу), власне, і будуть визначати обсяг потреб у заходах ТхЗ за певних умов.

Висновок про *ступінь достатності* існуючої системи ТхЗ військ стосовно можливості створення на її основі системи ТхЗ угруповання ВВ може бути отриманий на підставі порівняння відповідних потреб угруповання ВВ з можливостями органів ТхЗ військ у заданих умовах оперативної обстановки.

Як приклад розглянемо можливий розвиток подій в одному з регіонів України, коли на тлі заворушень у великих населених пунктах

виникла загроза відторгнення певної території країни у результаті диверсійно-терористичних дій незаконних збройних формувань (НЗФ), які перебувають на стадії формування і прагнуть повернути на свій бік державні правоохоронні органи, правоохоронні та військові формування, що є на території району заворушення; створюють систему комплектування своїх загонів; організовують бойову та морально-психологічну підготовку; налагоджують канали надходження коштів, зброї, матеріально-технічних засобів; формують органи власної влади; створюють систему інформаційно-психологічного впливу на свою користь [9].

Проте будемо вважати, що *регіон у цілому контролюваний легітимною владою*, для чого там введено режим надзвичайного стану, а угруповання ВВ здійснює комплекс *режимно-комендантських заходів* у формі спеціальної операції (СПО).

У такій обстановці головними оперативнотактичними чинниками, що визначатимуть обсяг потреб у заходах ТхЗ, будуть: чисельність, оснащеність та характер дій НЗФ, склад сил і засобів угруповання ВВ та їх характер дій. Головними чинниками, що характеризуватимуть район проведення спеціальної операції, будуть такі: його площа і периметр, характер місцевості, стан інфраструктури (характеристика населених пунктів, комунікацій, місцевої економічної бази), наявність джерел води, пора року, погодні умови.

Як свідчить аналіз внутрішніх і міждержавних збройних конфліктів останніх років, в яких брали участь НЗФ, питання вивчення тактики їх дій, складу озброєння і визначення об'єктів (цілей) для ураження мають певні труднощі. Це пов'язано з тим, що НЗФ, як правило, не мають сталої організаційної структури. Основними організаційними одиницями таких формувань є невеликі за чисельністю загони (групи), оснащені легким стрілецьким озброєнням (загони афганських моджахедів в Афганістані, грузинські і вірменські військові формування у 1988–1990 рр., загони таджицької опозиції, НЗФ Чеченської республіки). Тактика їх дій постійно змінюється відповідно до складу сил

та засобів, що залучаються.

Відповідно до вибраного варіанта оперативної обстановки [8] угруповання НЗФ складається з кількох загонів (з досвіду 5-6) по 100–150 бойовиків. Загін, як правило, поділяється на три групи: центральну, або бойову; спеціальну; групу забезпечення.

Для стабілізації оперативної обстановки в районі створюється об'єднане угруповання військ (ОУВ), до складу якого входять відповідні сили та засоби угруповання ВВ, бойовий та чисельний склад яких наведено в табл. 1.

Характер дій угруповання ВВ у заданій оперативній обстановці [8] впливає із завдань, що виконуватимуться.

Фактично безпосередніми виконавцями завдань будуть не з'єднання та військові частини, а військові наряди, які від них призначатимуться. Відповідно навантаження на систему ТхЗ угруповання залежатиме від складу зазначених нарядів, їх кількості та способів виконання часткових завдань.

Можливі види, склад, кількість та технічне оснащення військових нарядів угруповання ВВ у районі проведення спеціальної операції наведено у табл. 2.

Т а б л и ц я 1

Бойовий та чисельний склад угруповання ВВ (варіант)

№ пор.	Показники	Одиниці вимірювання	Значення	Примітки
1.	Чисельність особового складу угруповання ВВ	осіб	3 079	Від СМВЧМ – 2 404 осіб; від ПСППр – 675 осіб
2.	Кількість озброєння, військової та спеціальної техніки угруповання ВВ	од.	404	АТ – 362 од.; БТОТ – 33 од.; вертольоти – 9 од.
3.	Кількість стрілецької зброї та засобів ближнього бою угруповання ВВ	од.	3 701	5,45 мм АК-74 – 2 839 од.; 5,45 мм РПК-74 – 60 од.; 7,62 мм ПК – 36 од.; 7,62 мм СВД – 36 од.; 9 мм ПМ (“Форт-12”) – 610 од.; 23 мм КС-23 – 12 од.; 30 мм АГС-17 – 12 од.; 40 мм ГП-25 – 96 од.
4.	Кількість військових нарядів (угруповання ВВ)	в/наряд	260	24 основних види військових нарядів (див. табл. 2)
5.	Чисельність особового складу, залученого до несення служби у складі в/нарядів від угруповання ВВ (щодобово)	осіб	2 520	Див. табл. 2
6.	Кількість озброєння, військової та спеціальної техніки, необхідних для безпосереднього несення служби угрупованням ВВ	од.	194	Вантажних автомобілів – 102 од.; автопатрульних авто – 24 од.; БТР (БРДМ) – 68 од.
7.	Добова витрата моторесурсу (ресурсу) ОВСТ угруповання ВВ	км/од.	150	–
8.	Добова потреба угруповання ВВ у пальному	л	18 065	Автобензин – 15 264 л; дизельне пальне – 2 801 л
9.	Планова тривалість спеціальної операції	діб	30	-
10.	Режим несення служби		3-змінний, цілодобовий	

В. О. Темніков, Г. М. Маренко. Визначення потреб угруповання внутрішніх військ МВС України у заходах технічного забезпечення на підставі оцінки технічної обстановки у районі спеціальної операції

Таблиця 2

Види, склад, кількість та технічне оснащення військових нарядів від угруповання ВВ у районі проведення спеціальної операції

Характер дій угруповання	Вид військового наряду	Кількість військових нарядів, од.	Загальна кількість о/с військових нарядів, осіб	Загальна кількість ОБСТ військових нарядів, од.
Підтримання особливого режиму заїзду і виїзду, обмеження свободи пересування по території				
Ізоляційно-обмежувальні дії	Контрольно-пропускний пункт	10	50 (5x10)	Автомобіль вантажний – 4 од.; БТР (БРДМ) – 10 од.
	Спостережний пост	44	88 (2x44)	Автомобіль вантажний – 4 од.
	Комендантський пост	16	160 (10x16)	Автомобіль вантажний – 2 од.; БТР (БРДМ) – 16 од.
	Заслон	11	165 (15x11)	Автомобіль вантажний – 7 од.
Пошуково-ударні дії	Група (загін) оперативного реагування на вертольотах	3	75 (25x3)	Автомобіль вантажний – 3 од.
	Засада	7	70 (10x7)	Автомобіль вантажний – 3 од.
	Військовий цеп	2	30 (15x2)	Автомобіль вантажний – 2 од.
	Маневрений загін	5	50 (10x5)	Автомобіль вантажний – 5 од.; БТР (БРДМ) – 5 од.
	Група застосування спеціальних засобів	3	18 (6x3)	Автомобіль вантажний – 3 од.
	Вогнева група	9	135 (15x9)	Автомобіль вантажний – 6 од.; БТР (БРДМ) – 9 од.
	Мобільний резерв	3	90 (30x3)	Автомобіль вантажний – 3 од.; БТР (БРДМ) – 3 од.
Охорона громадського порядку				
Патрульні дії	Патруль	60	160 (2x40+4x20)	Автомобіль вантажний – 4 од.; Автомобіль АП – 20 од.
	Пост охорони порядку	12	36 (3x12)	Автомобіль вантажний – 2 од.;
	Рухомо-оперативна група	3	300 (100x3)	Автомобіль вантажний – 9 од.; БТР (БРДМ) – 3 од.
	Маневрена група	5	325 (65x5)	Автомобіль вантажний – 10 од.; БТР (БРДМ) – 5 од.
Охорона важливих об'єктів, супроводження й охорона колон				
Охоронні дії	Варта	4	160 (40x4)	Автомобіль вантажний – 8 од.
	Тимчасова варта	2	70 (35x2)	Автомобіль вантажний – 4 од.; Автомобіль АП – 2 од.
	Сторожова застава	2	200 (100x2)	Автомобіль вантажний – 8 од.; БТР (БРДМ) – 4 од.
	Група охорони і оборони об'єктів на комунікаціях	3	45 (15x3)	Автомобіль вантажний – 3 од.; БТР (БРДМ) – 3 од.
	Група супроводження	2	12 (6x2)	Автомобіль АП – 2 од.; БТР (БРДМ) – 2 од.
	Група прикриття	9	90 (10x9)	Автомобіль вантажний – 4 од.
	Блокпост	8	80 (10x8)	Автомобіль вантажний – 2 од.; БТР (БРДМ) – 8 од.
	Сторожовий пост	27	81 (3x27)	Автомобіль вантажний – 4 од.
Дозор	10	30 (3x10)	Автомобіль вантажний – 2 од.	
	РАЗОМ:	260	2520	Автомобіль вантажний – 102 од.; автомобіль АП – 24 од.; БТР (БРДМ) – 68 од.

Аналіз фізико-географічних, економічних та погодних умов району проведення спеціальної операції є підставою для визначення

показників, що характеризують зазначений район (див. табл. 3).

Показники, що характеризують район проведення спеціальної операції

№ пор.	Показники	Одиниці вимірювання	Значення	Примітки
1.	Площа району спеціальної операції	км ²	2 400	–
2.	Площа зони відповідальності тактичної групи	км ²	800	–
3.	Периметр району спеціальної операції	км	200	–
4.	Кількість постійно зареєстрованих мешканців	осіб	89 800	Міського населення – 35 %; сільського населення – 65 %
5.	Густота населення	жителів на 1 км ²	57	–
6.	Національний склад	–	–	Росіяни – 54,3 %; кримські татари – 21,3 %; українці – 19,6 %; інші – 4,8 %
7.	Кількість населених пунктів	од.	52	Міст – 1; селищ міського типу – 3; сіл – 48
8.	Наявність і стан шляхів сполучення та комунікацій	–	–	Аеропорт – 1; залізниця – 47 км колії; автошляхи – 1 262 км, із яких з твердим покриттям – 500 км
9.	Об'єкти промисловості та сільського господарства	од.	9	Заводи (комбінати) – 3; сільгосппідприємства – 1; фермерські господарства – 5
10.	Об'єкти підвищеної небезпеки	од.	8	Залізничні мости – 2; дамби – 1; сховища отрутохімікатів – 5 (загальна вага отрутохімікатів – 209,7 т)
11.	Наявність джерел питної та технічної води	–	–	Річки – 4 (Альма, Кача, Бельбек, Чорна); водосховища – 2 (загальною площею 500 га)
12.	Рельєф місцевості	Гірсько-лісистий, коливання відносних висот до 1 000 м; площа лісових угідь – 52,1 % загальної площі району; площа сільгоспугідь – 35 % загальної площі району		

На підставі отриманих даних можна спрогнозувати потреби угруповання ВВ в основних заходах ТхЗ під час проведення спеціальної операції.

1. *Потреба в організації та здійсненні технічної розвідки.* У кожній тактичній групі (ТГр) повинні створюватися групи технічної розвідки (ГТР) та (за потреби) пункти технічного спостереження (ПТС) батальйонів. Діяльність органів технічної розвідки здійснюється шляхом:

– пошуку та виявлення ОБСТ, що вийшла з ладу;

– визначення наявності та стану екіпажів (водіїв), надання їм за потреби медичної допомоги;

– перевірки наявності мінно-вибухових загороджень на прилеглий ділянці місцевості, вибухобезпечності об'єкта, за потреби – перевіркою ступеня їхнього забруднення;

– визначення технічного стану пошкодженого ОБСТ, потреби в силах та засобах, необхідних для його відновлення;

– аналізу отриманої інформації та передачі її в органи управління ТхЗ для прийняття рішення на відновлення.

З урахуванням площі зони відповідальності ТГр та обмеженої кількості сил і засобів ТхЗ доцільно ведення технічної розвідки організувати силами збірних пунктів пошкоджених машин (ЗППМ), кількість яких відповідає кількості ТГр.

2. Потреба у здійсненні евакуації пошкодженого (несправного) ОВСТ. Аналіз даних [10] стосовно динаміки виходу ОВСТ з ладу внаслідок експлуатаційних причин (без урахування бойових пошкоджень) свідчить про те, що добові потреби угруповання ВВ в евакуації зразків ОВСТ можуть складати до 25 од. (19 од. АТ та 6 од. БТОТ). Евакуація ОВСТ здійснюється екіпажами, водіями, силами та засобами органів ТхЗ, технічними замиканнями колон, а також транспортними засобами, що повертаються до пунктів постійної (тимчасової) дислокації. Штатних евакуаційних засобів в угрупованні ВВ немає.

3. Потреба у здійсненні ремонту ОВСТ. До виконання ремонту ОВСТ угруповання будуть залучені всі наявні сили та засоби ТхЗ тактичних груп. Поточний ремонт (ПР) техніки буде організований на ЗППМ, техніка, що потребує середнього (СР), капітального (КР) ремонту, а також така, що не може бути відновлена власними силами, підлягає евакуації на залізничну станцію завантаження для відправлення до в/ч 3078 (м. Київ). Добова потреба угруповання у ремонтах буде складати: ПР – 24; СР – 1. Можливості наявних ремонтних органів угруповання складатимуть до 7 поточних ремонтів ОВСТ за добу із залученням штатних органів ТхЗ угруповання та до 11 поточних ремонтів ОВСТ у випадку додаткового залучення органів ТхЗ оперативного рівня (Цех по ремонту АБТТ Центральної бази забезпечення ГУВВ МВС України, в/ч 3078).

4. Потреба у здійсненні технічного обслуговування ОВСТ. Технічне обслуговування у ході спеціальної операції здійснюється з метою забезпечення надійної роботи ОВСТ під час виконання поставлених завдань. На техніці проводиться технічне обслуговування в обсязі контрольного огляду у перервах між діями угруповання. На кінець доби спеціальної операції на машинах проводять технічне обслуговування в обсязі щоденного технічного обслуговування (ЩТО). Технічне обслуговування № 1 (ТО-1) або № 2 (ТО-2) та інші трудові роботи залежно від

обстановки проводяться із залученням сил та засобів органів ТхЗ. Добові потреби угруповання складають до 395 ЩТО, до 43 умовних ТО-1 та до 9 умовних ТО-2. Можливості системи ТхЗ дій угруповання щодо ТО-1 складають: автомобілів – до 822, або БТР – до 206, або БРДМ – до 274; щодо ТО-2: автомобілів – до 103, або БТР – до 59, або БРДМ – до 103 із додатковим залученням органів ТхЗ оперативного рівня. Наведені можливості справедливі у випадку залучення до виконання цих завдань 100 % рухомих засобів ремонту, що на практиці здійснити неможливо.

5. Потреба в укомплектуванні органів ТхЗ спеціальною технікою. Спеціальну техніку органів ТхЗ угруповання умовно можна поділити: на техніку, що необхідна для забезпечення технічного обслуговування і ремонту ОВСТ, техніку, що потрібна для здійснення технічної розвідки, а також техніку, що необхідна для здійснення евакуації пошкодженого (несправного) ОВСТ. Для забезпечення одночасного виконання перелічених завдань добові потреби угруповання будуть складати: з технічного обслуговування – до 4 од. майстерень типу МТО-АТ; з ремонту – до 55 од. майстерень типу МТО-АТ; з технічної розвідки – до 3 од. БТР (БРДМ); з евакуації – до 4 од. евакуаційних засобів типу МТП (БТР-60).

6. Потреба у забезпеченні органів ТхЗ необхідним військово-технічним майном номенклатури служб ТхЗ. Для підтримання ОВСТ у технічно справному стані та готовності до використання за призначенням під час виконання службово-бойових завдань поза межами пунктів постійної дислокації у військових частинах, що входять до складу угруповань, створюються необхідні запаси військово-технічного майна, зберігання якого організується на польових складах ВТМ тактичних груп. Місячна потреба угруповання у військово-технічному майні зазначеної номенклатури може досягати: для АТ – до 362 індивідуальних комплектів ЗіП, до 41 групового комплекту ЗіП, до 90 ремонтних комплектів № 1, до 54 ремонтних комплектів № 2, до 3 ремонтних комплектів № 3; для БТОТ – до 33 індивідуальних комплектів ЗіП, до 4 експлуатаційних комплектів ЗіП, до 1 групового комплекту ЗіП, до 18 ремонтних комплектів № 3.

7. Потреба в організації та здійсненні захисту, охорони, оборони, маскуванні сил та засобів ТхЗ. Охорона і оборона сил та засобів

технічного забезпечення угруповання організовується відповідними командирами і здійснюється силами і засобами підлеглих їм підрозділів із залученням екіпажів, водіїв відновлюваних зразків техніки, які знаходяться на ЗППМ. Під час розгортання сил та засобів технічного забезпечення організовуються кругова оборона, постійна охорона та маскування, а також чергування для забезпечення своєчасного приймання сигналів оповіщення про безпосередню загрозу нападу. Кількість особового складу бойових підрозділів, який буде залучений до цілодобової охорони та оборони трьох ЗППМ тактичних груп, становитиме 27 осіб, з

розрахунку 3-змінного режиму несення служби. У випадку відновлення ОБСТ на місцях виходу її з ладу захист, охорона й оборона сил та засобів ТхЗ організується і здійснюється силами екіпажів майстерень та водіями.

Отже, потреби угруповання ВВ у заходах технічного забезпечення можуть бути схарактеризовані основними кількісними показниками можливостей системи ТхЗ. Аналіз достатності існуючої системи ТхЗ ВВ МВС України (з урахуванням реального рівня укомплектованості засобами ТхЗ та за умов 100-відсоткової укомплектованості органів ТхЗ) для створення на її основі системи ТхЗ дій угруповання ВВ МВС України наведено в табл. 4.

Т а б л и ц я 4

Аналіз достатності існуючої системи ТхЗ ВВ для створення на її основі системи ТхЗ дій угруповання ВВ

Основні показники можливостей системи ТхЗ щодо виконання заходу ТхЗ	Добові потреби угруповання ВВ у заходах ТхЗ	Існуюча система ТхЗ дій угруповання ВВ МВС України		Існуюча система ТхЗ ВВ МВС України		Система ТхЗ ВВ (за умов 100 % укомплектованості органів ТхЗ)	
		Наявні сили та засоби СТхЗ дій угруповання ВВ	Добові можливості СТхЗ дій угруповання ВВ	Наявні сили та засоби СТхЗ ВВ	Добові можливості існуючої СТхЗ ВВ	Сили та засоби СТхЗ ВВ	Добові можливості СТхЗ ВВ
Спроможність організації та ведення технічної розвідки	До трьох груп технічної розвідки	Штатних сил і засобів технічної розвідки немає	Немає	Штатних сил і засобів технічної розвідки немає	Немає	Штатних сил і засобів технічної розвідки немає	Немає
Спроможність здійснення евакуації ОБСТ	До 19 од. АТ та до 6 од. БТОТ	Штатних евакозасобів немає	До 3 од. АТ за умов використання як евакозасобу 1 од. ЗіЛ-131 з комплекту ПАРМ-1; можливості евакуації БТОТ немає	Штатних евакозасобів немає	До 12 од. АТ за умов використання як евакозасобу 4 од. ЗіЛ-131 з комплектів ПАРМ-1; можливості евакуації БТОТ немає	Штатних евакозасобів немає	До 21 од. АТ за умов використання як евакозасобу 7 од. ЗіЛ-131 з комплектів ПАРМ-1; можливості евакуації БТОТ немає

Закінчення табл. 4

Основні показники можливостей системи ТхЗ щодо виконання заходу ТхЗ	Добові потреби угруповання ВВ у заходах ТхЗ	Існуюча система ТхЗ дій угруповання ВВ МВСУ		Існуюча система ТхЗ ВВ МВСУ		Система ТхЗ ВВ (за умов 100 % укомплектованості органів ТхЗ)	
		Наявні сили та засоби СТхЗ дій угруповання ВВ	Добові можливості СТхЗ дій угруповання ВВ	Наявні сили та засоби СТхЗ ВВ	Добові можливості існуючої СТхЗ ВВ	Сили та засоби СТхЗ ВВ	Добові можливості СТхЗ ВВ
Спроможність здійснення ремонту ОВСТ	До 24 ПР; до 1 СР	МТО-АТ – 10 од.; ПАРМ-1М – 1 комплект; (додатково: ПАРМ-1М – 1 комплект; МТО-АТ – 1 од.; ТРМ-80 – 1 од. зі складу в/ч 3078, м. Київ)	На готових агрегатах до 7 (11) ПР; СР – 0; КР – 0	МТО-АТ – 31 од.; ПАРМ-1М – 4 комплекти	На готових агрегатах до 24 ПР; до 1 СР; КР – 0	МТО-АТ – 55 од.; ПАРМ-1М – 7 комплектів	На готових агрегатах до 25 ПР; до 7 СР; КР – 0
Спроможність здійснення технічного обслуговування ОВСТ	До 43 умовних технічних обслуговувань № 1 та до 9 умовних технічних обслуговувань № 2		Щодо ТО-1: до 822 од. АТ, або до 206 од. БТР, або до 274 од. БРДМ; щодо ТО-2: до 103 од. АТ, або до 59 од. БТР, або до 103 од. БРДМ		Щодо ТО-1: до 1 944 од. АТ, або до 486 од. БТР, або до 648 од. БРДМ; щодо ТО-2: до 243 од. АТ, або до 139 од. БТР, або до 243 од. БРДМ		Щодо ТО-1: до 3 411 од. АТ, або до 853 од. БТР, або до 1 137 од. БРДМ; щодо ТО-2: до 426 од. АТ, або до 244 од. БТР, або до 426 од. БРДМ

Висновки

Основою для визначення потреб угруповання ВВ у заходах технічного забезпечення є оцінка технічної обстановки та аналіз характеру дій угруповання у районі спеціальної операції. Ступінь навантаження на

систему ТхЗ може бути оцінений за допомогою запропонованих кількісних показників можливостей системи ТхЗ, визначальним з яких є спроможність органів ТхЗ щодо здійснення ремонту ОВСТ.

Існуючі методики розрахунку ремонтних можливостей органів ТхЗ не враховують

специфіку та характер дій угруповання ВВ, а саме необхідність забезпечення автономності дій нечисленних підрозділів (військових нарядів) протягом тривалого періоду часу на значній території, особливо в умовах дії спеціальних правових режимів.

Проведені розрахунки свідчать про те, що ремонтні можливості майстерень на 30 % менше, ніж потенційні (розраховані з використанням існуючих методик).

Аналіз засвідчив, що можливостей системи ТхЗ дій угруповання недостатньо для забезпечення відповідних потреб угруповання у заходах технічного забезпечення. За умов залучення всіх наявних сил та засобів ТхЗ ВВ МВС України (без урахування виходу техніки з ладу внаслідок бойових пошкоджень) їхніх можливостей буде достатньо для забезпечення боєготовності зазначеного угруповання під час виконання режимно-комендантських заходів упродовж 30 діб спеціальної операції. Врахування можливості виходу ОВСТ з ладу внаслідок бойових пошкоджень призведе до значного (у 3,2 разу) збільшення навантаження на систему ТхЗ, що потребуватиме додаткового залучення до 42 од. майстерень типу МТО-АТ понад існуючу штатну потребу.

Таким чином, існуюча система ТхЗ ВВ МВС України не є достатньою для створення на її основі системи ТхЗ дій угруповання для забезпечення потреб у заходах ТхЗ з урахуванням можливого виходу ОВСТ з ладу внаслідок бойових пошкоджень.

Отже, підвищення ефективності функціонування системи ТхЗ ВВ без збільшення чисельності сил та засобів ТхЗ в умовах існуючих ресурсних обмежень є актуальною науково-практичною задачею.

Список використаних джерел

1. Шуєнкін, В. О. Метод оцінювання ефективності матеріально-технічного забезпечення через рівень запобіжного збитку військ (сил) [Текст] / В. О. Шуєнкіна // Наука і оборона. – 2003. – № 2. – С. 34–37.
2. Шуєнкін, В. О. Метод визначення ефективності системи управління матеріально-технічним забезпеченням військ (сил) [Текст] / В. О. Шуєнкін // Наука і оборона. – 2003. – № 4. – С. 18–22.
3. Шуєнкін, В. О. Спосіб оцінювання стійкості системи матеріально-технічного забезпечення військ (сил) [Текст] / В. О. Шуєнкін // Наука і оборона. – 2003. – № 5. – С. 48–50.
4. Шуєнкін, В. О. Метод оцінювання втрат матеріальних засобів військових формувань у ході бойових дій [Текст] / В. О. Шуєнкін // Наука і оборона. – 2005. – № 4. – С. 45–49.
5. Шуєнкін, В. О. Методика визначення раціонального складу ремонтних органів з урахуванням ресурсних обмежень на їх створення [Текст] / В. О. Шуєнкін, І. С. Ішутін // Наука і оборона. – 2009. – № 3. – С. 57–63.
6. Горевич, Б. О. Анализ возможностей системы восстановления вооружения и военной техники в новом облике Вооруженных Сил [Текст] / Б. О. Горевич // Военная мысль. – 2009. – № 2. – С. 53–59.
7. Технічне забезпечення військ (сил) в операції і бою [Текст] / В. О. Шуєнкін, О. І. Хазанович, І. С. Ішутін, М. Ф. Єжєєв та ін. ; за заг. ред. М. І. Шапталенка. – К. : Нац. акад. оборони України, 2001. – Ч. 1. – 639 с.
8. Ролін, І. Ф. Методичний підхід до визначення навантаження на систему тилового забезпечення дій внутрішніх військ під час проведення режимно-комендантських заходів [Текст] / І. Ф. Ролін // Честь і закон. – 2011. – № 4. – С. 54–63.
9. Шмаков, О. М. Роль внутрішніх військ у збройному конфлікті [Текст] / О. М. Шмаков, Г. М. Мірошниченко // Честь і закон. – 2010. – № 1. – С. 17–20.
10. Порубов, О. Управление техническим обеспечением частей и соединений. Краткий курс. Основы управления ТехО [Текст] / О. Порубов. – М. : Общевойсковая академия Вооруженных Сил Российской Федерации, 2006. – Ч. 1. – С. 67–82.

Стаття надійшла до редакції 20.06.2012 р.